

El 'Quadern de greuges', presentat al Senat

La setmana passada, Acció Cultural del País Valencià, Obra Cultural Balear i Òmnium Cultural presentaren al Senat espanyol els greuges que l'estat comet contra el català, i n'exigeixen una clara rectificació.

En plena polèmica sobre la llengua, novament revifada per l'actitud del PP valencià, les tres organitzacions de referència cultural i lingüística dels Països Catalans van comparèixer davant del Senat espanyol per explicar quina és la situació del català i què esperen que faci l'estat espanyol per evitar la marginació a la qual té sotmesa la llengua catalana. Acció Cultural del País Valencià, a través del seu secretari, Eliseu Climent; Obra Cultural Balear, amb el seu president, Sebastià Frau; i Òmnium Cultural, de Catalunya, amb Jordi Porta de president, es presentaren davant la futura cambra de representació territorial espanyola amb l'aval de ser les tres institucions, agrupades en la Federació Llull, que representen directament més de 30.000 associats.

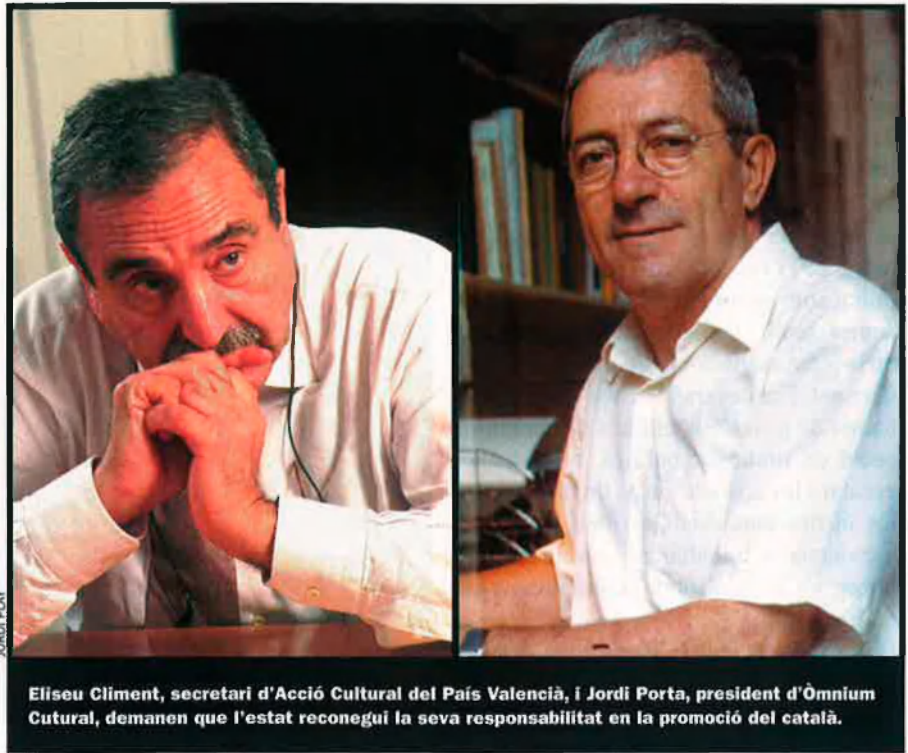
Des d'Òmnium Cultural. El parlament del president d'Òmnium Cultural, Jordi Porta, recordà a ses senyories: "El principal motiu de preocupació i decepció dels col·lectius que representem és que al cap de 25 anys de la Constitució espanyola i de l'estat autonòmic que amb aquesta s'ha instaurat subsisteixin tantes dificultats per viure normalment en català en els nostres territoris", i que davant d'això, l'estat "hagi avançat tan poc en la definició i l'aplicació d'una política de pluralisme lingüístic igualitari". La concreció pràctica d'aquesta deixadesa pels òrgans de l'estat espanyol és que "els ciutadans de llengua catalana tenen encara, en el seu mateix espai lin-

güístic, enormes limitacions per exercir les seves activitats professionals en la seva llengua, per relacionar-se en català com a usuaris, clients o consumidors amb els més diversos establiments públics –i especialment amb alguns organismes de titularitat estatal– i per gaudir d'una oferta equilibrada en la seva llengua dels mitjans de comunicació o de les diferents indústries culturals". Porta comparà la situació lingüística a Suïssa –on les quatre llengües són considerades nacionals– amb l'ordenament constitucional espanyol, que "consagra una triple desigualtat a favor de la llengua castellana perquè aquesta és l'única amb oficialitat exclusiva en el seu territori històric; l'única que comparteix oficialitat en els territoris històrics de les altres llengües, i l'única oficial en les institucions comunes de l'estat". No obstant això, aquesta realitat jurídica "no impedeix –recordà Porta– que l'estat evolucioni cap a un plurilingüisme més igualitari, acceptant l'ús oficial de les llengües amb oficialitat territorial en les Corts, els tribunals centrals i els òrgans de l'administració central; impulsant-ne l'aprenentatge i l'ús en tots els nivells educatius; estenent la seva presència en tots els mitjans de comunicació públics; incorporant les cultures que s'expressen en aquestes llengües a les accions de projecció internacional de la cultura espanyola, i assumint sense reserves la seva presència oficial en organismes internacionals com la Unió Europea o la UNESCO". I pel que fa a la situació sociolingüística interna en

cada territori de parla catalana, l'estat també hauria d'acceptar la seva responsabilitat en la necessària "integració sociocultural dels nous ciutadans", ja que les taxes migratòries són un fenomen especialment important en les terres catalanoparlants.

La mirada d'Acció Cultural del País Valencià. El secretari d'Acció Cultural del País Valencià, Eliseu Climent, explicà als senadors el cíclic "i interessat" revifament de la "consideració fragmentada del català", un fantasma que apareix "cada vegada que es planteja un àmbit nou on es pugua guanyar un espai per al català". Així, ressuscita immediatament la qüestió del "valencià" –i en el seu cas, el "balear" o "mallorquí"– com a idioma. "D'aquesta manera –digué Climent–, persones, col·lectius i institucions que quasi mai no el parlen, s'erigeixen en paladins del 'valencià' com a presumpta llengua diferent –oposada, seria potser més exacte– al 'català'. Així ha ocorregut amb l'escola, amb l'ús de la llengua en l'administració de la Generalitat Valenciana o dels ajuntaments, o en la ràdio i la televisió públiques, i –fa poc ho hem vist– en la petició d'oficialitat en la Unió Europea." L'estratègia, continuava Climent, consisteix en l'ús i abús nominal: "El nominalisme s'eleva a imperatiu legal: el que només és un nom es pretén que siga també una realitat distinta." I exemplificà la trampa: "En cap lloc de l'Estatut d'Autonomia es diu que siga diferent de la llengua que generalment, internacionalment i acadèmicament es coneix com a 'català'. Encara és més: significativament l'Estatut mai no parla explícitament de 'llengua valenciana'", perquè, segons explicà, s'adoptà el nom de valencià no per diferenciar, sinó per unir els que "volien una menció clara a la unitat del català i els que advocaven per mantindre el nom de 'valencià', que és la denominació popular en terres valencianes".

Amb un desplegament d'exemples de força acadèmica, científica i d'àmbit internacional incontestable, Climent argumentà davant el Senat "el grau d'absurditat" que és oposar valencià i català, ja que totes les "raons d'ordre filològic i lingüístic i la tradició històrica avalen de

Eliseu Climent, secretari d'Acció Cultural del País Valencià, i Jordi Porta, president d'Òmnium Cultural, demanen que l'estat reconegui la seva responsabilitat en la promoció del català.

manera indiscutible el fet que el valencià forma part de la llengua catalana i confirmen les denominacions de català i valencià com a equivalents".

Respecte a la teoria d'imperatiu legal que implicaria el nom valencià, establert a l'Estatut, com una llengua diferent del català, al marge del que digués la filologia, el secretari d'ACPV recordà que "únicament el Tribunal Constitucional" té la darrera paraula en qüestions legals, i aquesta instància, ja en sentència de 1997 sobre l'ús que la Universitat de València feia del nom català en els seus estatuts, sancionà amb claredat meridiana que "llengua catalana" és equiparable, com a nom acadèmic, a l'oficial i estatutari de "valencià".

Amb aquesta realitat, es queixà Climent, "només es pot reaccionar amb estupor i desconfiança davant de les recents actuacions del Govern valencià i del Govern espanyol en la petició d'estatut d'oficialitat per al valencià en la Unió Europea". Estupor que segueix a la irritació en veure els múltiples intents de fragmentar el català que promouen institucions espanyoles, sense, emperò, que mai s'utilitzin els mateixos criteris per diferenciar entre el castellà –denominació constitucional– i l'espanyol.

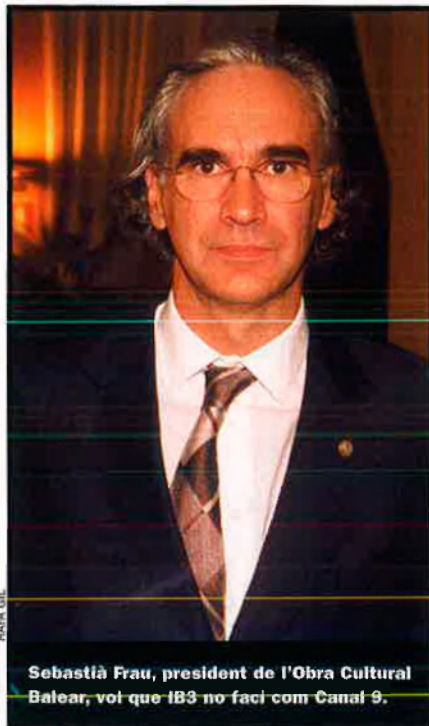
"Amb tot això, s'infringeix –sentenciava Climent– l'article 7 de la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries, subscrit pel regne d'Espanya i, per això mateix, convertit en legislació pròpia". Tot plegat, conclouia el secretari d'ACPV, fa que els catalanoparlants "només poden obtenir la impressió –o potser la certesa– que l'estat no sols no protegeix i no promou la seua llengua, sinó que treballa per dividir-la, debilitar-la i eliminar-la. Per a tal fi no deixa d'utilitzar les més diverses argücies legals, inclosa la simple i plana discriminació". Per finalitzar la seva intervenció, Climent llançà la proposta als senadors perquè, com a cambra legislativa que formen, "facen efectiu que l'estat reconega plenament la unitat de la llengua catalana".

Parla Sebastià Frau. El president de l'Obra Cultural Balear (OCB), Sebastià Frau, despleguà exemples del que es preveu en la Carta Europea de les Llengües Regionals o Minoritàries –la qual, com s'ha dit anteriorment, el regne d'Espanya va subscriure– per argumentar la imprescindible implicació a fons de l'estat espanyol en la preservació i impuls social de les llengües oficials dife-

rents a la castellana, i en particular del català. "L'estat no pot –digué– actuar exclusivament a favor de la llengua castellana i marginar les altres llengües, i deixar la defensa d'aquestes a les comunitats autònomes respectives, com ha fet ben sovint. L'estat ha d'assumir el seu caràcter plural i gestionar aquesta pluralitat, i no enfrontar-se amb la pluralitat amb un projecte monolingüe." En aquest sentit, i referint-se a la qüestió de la interessada confusió que explicava Climent, Frau exemplificava que l'estat hauria de posar "els mitjans de comunicació de titularitat pública, el sistema escolar i les actituds i usos lingüístics de les institucions estatals i dels seus representats" a treballar per esvaïr els interessants dubtes sobre la unitat del català.

El president de l'OCB continuà demanant que caldria "promoure i incentivar, en lloc d'obstaculitzar-la, la cooperació lingüística entre les comunitats autònomes que comparteixen la mateixa llengua". I implicar-s'hi de la manera que cal, això és, preveient en els pressupostos generals "les partides necessàries per a la promoció i protecció de les llengües de l'estat i per compensar els costos addicionals dels pressupostos de les comunitats autònomes amb una llengua oficial a més del castellà". Sebastià Frau va fer especial menció a la manca de suport que ha rebut el català, de l'estat, per desenvolupar-se en l'ensenyament.

Frau va continuar repassant els nombrosos exemples en què l'estat espanyol incompleix radicalment la Carta Europea, especialment en "l'activitat judi-

BARRA CIB

Sebastià Frau, president de l'Obra Cultural Balear, vol que IB3 no faci com Canal 9.

cial, en la qual les possibilitats reals d'ús del català són gairebé nul·les", i sumant greuges amb casos referits a les relacions dels ciutadans amb la policia. Dos àmbits, justícia i forces de seguretat, que per la seva importància formen un tot en el qual "la marginació que pateix la llengua catalana contribueix enormement a la percepció que els mecanismes de l'estat, en compte de protegir l'ús de la llengua que el ciutadà tria d'acord amb el dret que li assisteix, persegueix els que exerceixen aquest dret si es fa en favor d'una llengua diferent del castellà". Frau es mostrà convençut que s'ha de començar per reconèixer l'ofi-

cialitat de les quatre llengües de l'estat espanyol en les institucions comunes (el Congrés dels Diputats, el Senat, els ministeris...), inclosa la retolació dels edificis públics d'aquestes institucions, així com l'ús de les quatre llengües en tots els elements emblemàtics, com els documents d'identificació (DNI, permís de conducció, segells, bitllets, etc.). I també, és clar, amb l'aposta seriosa per fer efectiva la presència i l'ús del català en els mitjans de comunicació públics, amb atenció especial als que així ho tenen per missió i que, per contra, usen més el castellà, com és el cas de Canal 9 i, previsiblement, segons les declaracions del Govern balear, la futura televisió balear, IB3. Finalment, i de la mateixa manera que els col·legues que el van precedir, el president de l'OCB recordà la gran importància que té la immigració en les terres de parla catalana i la necessitat que, també en aquest camp, l'estat s'hi ha d'implicar "amb l'objectiu d'afavorir la integració social i cultural dels nous ciutadans".

Els tres màxims representants de les organitzacions de referència cultural i lingüística dels Països Catalans acabaren les seves intervencions fent vots perquè aquesta primera compareixença davant d'una de les cambres legislatives espanyoles sigui la primera mostra d'un efectiu canvi de l'estat i perquè aquest reconegui veritablement que les llengües diferents a la castellana també són un patrimoni que cal preservar i promocionar.

Miquel Payeras

Es complau a convidar-lo a la conferència:

"ELS MERCATS BORSARIS: Anàlisi de la situació actual i estratègia d'inversió"

a càrrec de JAUME PUIG, PRESIDENT DE GAESCO GESTION, S.L.L.

que tindrà lloc el proper dia 29 de novembre de 2004 a les 18h a la Borsa de València, c/ Libreros, 2 i 4

Es prega confirmar l'assistència:

T. 96 387 01 20 - e-mail: valencia@gaesco.com

Vingui a descobrir la borsa en directe!